

Sygn. akt III KO 32/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **A. L.**,
oskarżonego z art. 190a § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 kwietnia 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w C. z dnia 15 marca 2022 r.
o przekazanie sprawy o sygn. akt II K (...) innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł :
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 15 marca 2022 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy o sygn. akt II K 109/22 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Uzasadniając swoją inicjatywę wskazał, że oskarżyciel posiłkowy T. K. jest bratem E. B. i kuzynem A. S. – wieloletnich pracowników tutejszego Sądu, II Wydziału Karnego. Sąd Rejonowy zwrócił również uwagę na to, że w V Wydziale Ksiąg Wieczystych pracuje była bratowa oskarżyciela posiłkowego, zaś ten jest stolarzem, który w przeszłości świadczył usługi stolarskie na rzecz Sądu Rejonowego w C., jak i niektórych sędziów tego Sądu. Ponadto, Sąd zwrócił uwagę na to, że Sąd Okręgowy w K. w niejednolity sposób rozpoznawał wnioski o wyłączenie sędziów w sprawach

dotyczących T. K., co w jego przekonaniu nie służy dobru sprawiedliwości. Zasygnalizował także, że oskarżony w sprawie, której dotyczy wnioski o przekazanie, składa wiele skarg o fałszowanie dokumentów w V Wydziale Ksiąg Wieczystych tutejszego Sądu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy na wstępie przypomnieć, że instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy przemawiają za tym szczególne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jednym z nich jest autorytet wymiaru sprawiedliwości, dla kształtowania którego należy unikać sytuacji, w których rozpoznanie danej sprawy przez sąd wiązałoby się z ograniczeniem swobody orzekania lub mogłoby – w odczuciu społecznym – prowadzić do uzasadnionego przekonania o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., IV KO 4/21, LEX nr 3126169*). W orzecznictwie wskazuje się jednak, że „autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11, LEX nr 1044040; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010/2/20, LEX nr 551465*).

Fakt, że oskarżyciel posiłkowy łączy więzi rodzinne z pracownikami Sądu właściwego do rozpoznania sprawy nie stanowi okoliczności, która uzasadniałaby skorzystanie przez Sąd Najwyższy z właściwości delegacyjnej. Taka relacja

dotyczy bowiem osób, które wykonują jedynie czynności administracyjno-techniczne, czyniąc to zresztą w zakresie wyznaczonym tokiem czynności procesowych, na polecenie i pod kontrolą Przewodniczącego Wydziału oraz innych sędziów.

Kwestia kontaktów oskarżyciela posiłkowego z sędziami Sądu Rejonowego w C. jest z kolei typową okolicznością uzasadniającą rozważenie zastosowania instytucji przewidzianej w art. 41-42 k.p.k. Dopiero, jeżeli z powodu wyłączenia sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie jest niemożliwe, sąd wyższego rzędu przekaże sprawę innemu sądowi równorzędnemu (art. 43 k.p.k.). To, że Sąd Okręgowy w K. w odmienny sposób rozstrzygał wnioski o wyłączenie sędziów jest naturalne, biorąc pod uwagę zróżnicowane okoliczności dotyczące kontaktów¹⁾ w każdego sędziego z oskarżycielem posiłkowym, zwłaszcza intensywności współpracy i czasu jej trwania. W żadnym zatem razie nie można uznać zróżnicowania rozstrzygnięć Sądu Okręgowego w K. za godzące w dobro wymiaru sprawiedliwości.

Podobnie nie może powodować przekazania sprawy oskarżonego innemu sądowi równorzędnemu fakt składania przez niego skarg na działalność Sądu właściwego miejscowo według zasad ogólnych. Niezależnie od kwestii samej podstawności tych skarg należy zauważyć, że problem zagrożenia dla obiektywizmu sądu mógłby ewentualnie być rozważany w postępowaniach, zainicjowanych taką aktywnością oskarżonego, nie zaś rozciągać się na wszystkie sprawy tej osoby toczące się w danym sądzie. Przeciwnie stanowisko stwarzałoby możliwość obstrukcji procesowej ze strony oskarżonych i z pewnością nie sprzyałoby dobru wymiaru sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.